

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Vicelantråd

Harry Jansson

Föredragande

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist

Justerat

Omedelbart

Nr 105

Plan över anskaffning av fordon för
kommunernas räddningstjänst i
landskapet Åland 2024-2033

ÅLR 2023/5638

533 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen fastställer plan över anskaffning av fordon för kommunernas räddningstjänst i landskapet Åland, bilaga 1. Planen ska anses bindande till år 2028 och riktgivande till år 2033. Revidering av planen ska påbörjas år 2027.

Planen har varit på remiss till kommunerna. Eckerö kommun har framfört Eckerö FBKs önskemål om att tankbilen införs i plan. Jomala kommun har framfört Jomala FBKs önskemål om att FIP-enheten införs i plan. Dessa önskemål kommer att beaktas när nästa revidering av fordonsplanen inleds 2027. I övrigt har de kommuner som lämnat in utlåtanden omfattat planen.

Nr 106

Ansökan om ersättning för uppdatering
av parameterutrustning för Airbus VIRVE-
terminaler

ÅLR 2023/8027

530 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen beslöt bifalla anhållan.

Nr 107

Utnämning av en sakkunnigmedlem till
en parlamentarisk uppföljningsgrupp
som tillsätts för beredningen av reformen
av beredskapslagen

ÅLR 2023/6909

531 Rk1a

Beslut

Ålands landskapsregering har ombetts utse sin sakkunnigmedlem till en parlamentarisk uppföljningsgrupp som tillsätts för beredningen av reformen av beredskapslagen.

Landskapsregeringen meddelar att såsom landskapsregeringens sakkunniga och dennes suppleant i arbetsgruppen bör utses:

Ålands representant i Helsingfors Johan Ehn
Rättschef Michaela Slotte

Landskapsregeringen förutsätter att det finns tolkningsmöjligheter vid arbetsgruppens möten.

Nr 108

Olycksutredningscentralens begäran om utlåtande över vidtagna åtgärder med anledning av ambulanshelikopterolycka på Åland 12.2.2022.

ÅLR 2022/10671

532 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen beslöt sända utlåtande till Olycksutredningscentralen, enligt bilaga 3.

Plan över anskaffning av fordon för kommunernas räddningstjänst i landskapet Åland

Dnr: ÅLR 2023/5638

Datum: 18.10.2023

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

Beredningen av fordonsplanen

Arbetsgruppens sammansättning:

Räddningschef Karl Nordlund, MRV

Räddningschef Lennart Johansson, RÅL

Jurist Camilla Hägglund, LR

Allmänna principer

Planen ska ange vilka fordon som anses nödvändiga för varje kommuns räddningstjänst samt tidpunkt för förnyelse av fordon.

Planen löper över tio år och uppdelas i femårsintervaller. Den första femårsintervallet bör anses bindande för både landskapet och kommunerna efter att planen godkänns. Den andra femårsintervallet är riktgivande. Nästa revidering skall påbörjas senast hösten 2027 så att ny reviderad plan är färdig i god tid före kommande budgetering.

Om en kommun ändå inte anskaffar fordon i enlighet med den bindande planen kan anskaffningen tidigast upptas igen i och med att följande bindande femårsplan fastställs, dock bör ett helhetskoncept och systemlösningar för skärgårdskommunerna framarbetas under perioden 2024–2028. Landskapet har inte någon skyldighet att införa annan investering i stället för anskaffningar som kommunerna väljer att inte genomföra.

Genom planen kan kommunerna och landskapsregeringen förutse nyanskaffningar gällande fordon.

Målsättningar i planeringen är att:

- varje brandkår som rycker ut som första kår ska ha utrustning för att kunna göra en god begynnelseinsats.
- inom landskapet skall fordonsresurserna och andra systemlösningar vara ändamålsenligt placerade och tillräckliga med beaktande av samarbetsmöjligheterna.
- för specialfordon och -materiel som kan behövas över hela landskapet, men inte behöver finnas i varje kommun, kan förhöjd landskapsandel ges till den kommun som anskaffar och upprätthåller fordon och materiel i enlighet med reglerna för landskapsandelar, räddningslagen (2006:106) § 75.
- alarmrutinerna skall vara sådana att samarbetsmöjligheterna mellan brandkårerna och möjligheten att samutnyttja fordon optimeras.
- förutsättningar skall finnas att med en släckningsenhet nå de flesta objekt inom 10 - 20 minuter efter inkommet larm på landsbygden och inom 6 – 10 minuter i tätort.
- Den riktgivande brukstiden (åldern) för fordon är 25 år.

Bidragssystem och principer

På basen av 75 § räddningslagen (2006:106) för Åland kan landskapsstöd för materielanskaffningar erläggas till kommun för betydande kostnader vid anskaffning av materiel som krävs för skötseln av kommunens räddningsväsende. En kostnad över 98 400 euro inkl. moms räknas som betydande. För att optimera och så långt som möjligt implementera ändamålsenligt material i de åländska kommunerna kan kostnaden vara en helhet av ett system och pågå under en angiven flerårsperiod.

En kommun kan ansöka om bidrag ur Brandskyddsfonden för fordonsanskaffningar som överstiger 20 000 euro inkl. moms. Bidraget erläggs på anskaffningspriset exkl. moms. Brandskyddsfondens maximikostnader för anskaffning av utrustning anges i Brandskyddsfondens årliga beslut.

Landskapsregeringen har ingen skyldighet att ge stöd till andra fordon i räddningsväsendets bruk än vad som framkommer enligt bilaga.

Innan landskapsstöd för anskaffning av fordon kan erhållas ska kommunen först anhålla om bidrag från Brandskyddsfonden. Till den del bidrag från Brandskyddsfonden inte når upp till nivån för landskapsstöd eller då bidrag från Brandskyddsfonden nekas kan kommunen anhålla om landskapsstöd. Före anskaffningen skall kommunen enligt 76 § räddningslagen anhålla om förhandsbesked från landskapsregeringen.

Anhållan om av bidrag ur Brandskyddsfonden skall tillställas Brandskyddsfonden via landskapsregeringen som skall ge utlåtande över anhållan. För varje enskild ansökan bedöms och fastställs det anskaffningspris som skall berättiga till bidrag av respektive bidragsgivare med beaktande av vad som övrigt anges i planen.

I planen har inte införts fordon som beräknas kosta mindre än 98 400 euro. I den mån sådana fordon anskaffas kan möjlighet till bidrag från Brandskyddsfonden finnas. Kommunerna uppmanas att se över huruvida en sedvanlig släckningsbil kan ersättas med lämpligare enhet alternativt enheter i ett system för om möjligt utökad ändamålsenlighet. Förnyelse av lös utrustning som kan anses höra till fordonet kan berättiga till landskapsandel om förnyelsen görs i samband med fordonsförnyelsen och särskilt om utrustningen har betydelse ur ett regionalperspektiv. Sådan utrustning skall då redovisas i samband med ansökan om förhandsbesked.

Övrigt

Det är viktigt att olika typer av släckningsbilar fortfarande finns. Planen strävar efter att samordna anskaffningarna så att man får en ändamålsenlig mångfald av släckningsbilar.

Det förutsätts att ensidiga dubbleringar i en och samma kommun eller närområde undviks utan att frångå eller minska beredskapen från dagens nivå, samarbeten förutsätts.

Vid bedömningen av riktvärde för släckningsfordonen har ändamålsenlighet, framkomlighet, smidighet, framfart och användningssätt bedömts och beaktats för enhetens täckning i det

direkta samt närliggande larmområden. Placeringarna skall vara jämnt fördelat i landskapet som en helhet. Förstärkande resurser ska tillställas där behov föreligger.

De mest befolkningstäta kommunerna samt randkommuner med lång insatstid för erhållande av bistånd eller de kommuner där det finns flera betydande riskobjekt skall ha rimliga möjligheter för goda insatser innan bistånd når fram.

Beträffande specialfordon har man i planen försökt beakta ett realistiskt behov och en ändamålsenlig placering av dessa med beaktande av kårernas intresse och möjligheter att upprätthålla verksamheten med dessa fordon.

Vid anskaffningen av fordon bör man beakta möjligheterna att utforma fordonen enligt lastväxlingsprincipen för att därigenom möjliggöra en mer flexibel användning av fordon.

AKTUELLA FORDON SOM UPPNÅR 25 ÅRS UNDER INKOMMANDE 10 ÅRS PERIOD:

OMRÅDE	KOMMUN/ FORDONSTYP	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
SYD-ÖST	LEMLAND TANKBIL 1)			25 ÅR							
CENTRALA	MARIEHAMN SLÄCKN.BIL				25 ÅR						
	MARIEHAMN LASTVÄXLARE 2)					25 ÅR					
	MARIEHAMN VATTENDYKBIL					25 ÅR					
	JOMALA SLÄCKBIL			25 ÅR							
	JOMALA TANKBIL 1)	37 ÅR									
SYD-VÄST	HAMMARLAND SLÄCKNINGSBIL				25 ÅR						
	ECKERÖ TERRÄNGBIL					25 ÅR					
	ECKERÖ SLÄCKNINGSBIL							25 ÅR			
NORRA	FINSTRÖM SLÄCKNINGSBIL					25 ÅR					
	FINSTRÖM TANKBIL										25 ÅR
	SALTVIK SLÄCKNINGSBIL										25 ÅR
	VÅRDÖ SLÄCKNINGSBIL		25 ÅR								
	SUND TERRÄNGBIL	25 ÅR									
SKÄRGÅRD	FÖGLÖ SLÄCKNINGSBIL	30 ÅR									
	FÖGLÖ TANKBIL	35 ÅR									
	KUMLINGE SLÄCKNINGSBIL		25 ÅR								
	KÖKAR SLÄCKNINGSBIL	33 ÅR									

- 1) Ny tankpåbyggnad 2014
- 2) Framskjuts till perioden 2029–2033
- 3) Ny tankpåbyggnad år 2014.

FÖRSLAG TILL INVESTERINGSPLAN 2024–2033:

OMRÅDE	KOMMUN/ FORDONSTYP	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
SYD-ÖST	LEMLAND TANKBIL										X	1)*
CENTRALA	MARIEHAMN SLÄCKNINGSBIL				X							
	MARIEHAMN LASTVÄXLARE						X					2)*
	MARIEHAMN VATTENDYKBIL											3)
	JOMALA SLÄCKNINGSBIL							X				4)
	JOMALA TANKBIL			X								5)*
SYD-VÄST	HAMMARLAND SLÄCKNINGSBIL					X						
	ECKERÖ TERRÄNGBIL					X						
	ECKERÖ SLÄCKNINGSBIL									X		
NORRA	FINSTRÖM SLÄCKNINGSBIL								X			4)
	FINSTRÖM TANKBIL										X	6)*
	SALTVIK SLÄCKNINGSBIL										X	
	VÄRDÖ SLÄCKNINGSBIL						X					4)
	SUND TERRÄNGBIL											
SKÄRGÅRD	FÖGLÖ SLÄCKNINGSBIL										X	
	FÖGLÖ TANKBIL										X	
	KUMLINGE SLÄCKNINGSBIL										X	*
	KÖKAR SLÄCKNINGSBIL										X	*

1) Ny tankpåbyggnad 2014, framskjuten till perioden 2029–2033

2) Framskjuten från 2028 till perioden 2029–2033

3) Fordonsbyte 2022

4) Fordon framskjutna till perioden 2029–2033

5) Avser mindre tankbil/Gottby

6) Framskjuts till perioden 2034–2038

*) Förhöjd stödandel

Hänvisning
L2022-01

Olycksutredningscentralen
lausunnot@otkes.fi

Kontaktperson
Jurist Camilla Hägglund-Palmqvist

Ärende

Utlåtande om L2022-01 Ambulanshelikopteryllycka på Åland 12.2.2022

Olycksutredningscentralen har begärt att Ålands landskapsregering ska meddela vilka åtgärder som vidtagits för att genomföra de rekommendationer som olycksutredningscentralen har lämnat efter sin säkerhetsutredning och säkerhetsrekommendation. Syftet med säkerhetsrekommendationerna är att förbättra säkerheten, förebygga olyckor och förhindra skador.

Olycksutredningscentralen rekommenderar i sin rapport att Ålands landskapsregering försäkras sig om att följande rekommendationer uppfylls:

1. Landskapsregeringen vidtar de åtgärder som anges i lagen gällande tillsyn och ledning för att säkerställa den beredskap som kommunernas räddningsväsende har för storolyckor och smidig räddningsverksamhet mellan de 2 olika räddningsområdena genom att beakta människorna som befinner sig i landskapets område och det behov de har i olyckssituationer.
2. Landskapsregeringen vidtar åtgärder för att säkerställa nödpositionering och 112-Suomi-appens funktion på landskapets område i anknäytning till nödsamtal.

Landskapsregeringens utlåtande:

1. De två åländska räddningsmyndigheterna Mariehamns räddningsverk och Räddningsområde Ålands landskommuner planerar ett samgående. Kommunerna Mariehamn och Jomala som i dagsläget är huvudmän för räddningsmyndigheterna har överenskommit om samgåendet och har tillställt de övriga kommunerna ett avtalsförslag. Flera av de övriga kommunerna har redan godkänt avtalet. Intentionen är att den nya räddningsmyndigheten ska inleda sitt arbete den 1 januari 2024. Den nya gemensamma räddningsmyndigheten kommer att förbättra förutsättningarna för planering av räddningsverksamheten på Åland.
Landskapsregeringen har reserverat medel i 2024 års budget för uppgörande av en för hela landskapet gemensam översiktsplan som anger de allmänna riktlinjerna för hur räddningsverksamheten ska organiseras. Planen kommer att vara ett viktigt underlag för planeringen av räddningsverksamheten och för att säkerställa beredskapen.

2. Inrikesministeriet och landskapsregeringen har i en gemensam arbetsgrupp utrett möjligheten för landskapsalarmcentralen att integrera landskapsalarmcentralens alarmdataregister Ålarm med Erica som i dagsläget används av Nödcentralverket i riket. Rapporten som färdigställdes i juni ligger till grund för det fortsatta arbetet med integrationen. Erica systemet har funktioner som skulle förbättra möjligheten för ibruktagande av 112-Suomi-appen.

Landskapsregeringen konstaterar att de uppgifter som rör Landskapsalarmcentralen hör till självstyrelsens behörighetsområde. 112-Suomi-appen tillhör Nödcentralverket i riket. Det finns således ingen skyldighet för landskapsalarmcentralen att kunna hantera de lösningar för alarmering Nödcentralverket har i riket. Dock kan det konstateras att möjligheten för funktion av 112-Suomi-appen och SOS-alarm-appen fullt ut också på Åland är önskvärt och skulle höja säkerheten för besökare från riket och Sverige. Om integrationen mellan Ålarm och Erica förverkligas kommer 112-Suomi-appen att fungera också på Åland.

Olycksutredningscentralens rapport gör gällande att "På Åland fungerar inte nödpositionering av uppringaren vid nödsamtal i den andra operatörens telefonnät". Landskapsregeringen konstaterar att enligt självstyrelselagen (1991:71) för Åland 27 § 40 p. tillhör televäsendet rikets behörighet. Landskapsregeringen kan således inte styra eller lagstifta om teleföretagen trots att de är åländska. Ålands polismyndighet uppger dock att ett omfattande arbete är på gång för att få nödpositioneringen också från den lokala operatören att fungera och meddelar att några tester återstår innan systemet kan tas i funktion. I dagsläget kan redan de telefoner som finns i den lokala operatörens nät positioneras vilket är en klar förbättring. Utvecklingen fortsätter och ytterligare framsteg är att vänta. Finansieringen av utvecklingsarbetet har tagits av riksmyndigheter.

Vicelantråd

Harry Jansson

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist